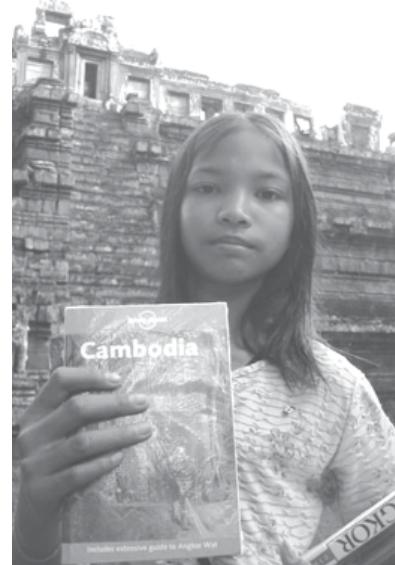

การพัฒนาของวรรณยุกต์ ในภาษาเขมรพนมเปญ

นรเศรษฐ์ พิสิฐพันพร¹

1. ภาษาเขมร

นักภาษาศาสตร์จัดภาษาเขมรอยู่ในสาขามอญ-เขมร (Mon-Khmer) ในภาษาตระกูลออสโตรເວເຊີຍຕິກ (Austroasiatic language family) ภาษาเขมรเป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ (tone) กล่าวคือ ระดับเสียงสูงต่ำ (pitch) ของคำมิได้ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปตามระดับเสียงสูงต่ำนั้น นับว่าแตกต่างจากภาษาไทย เป็นอย่างมากที่จำแนกความหมายของคำโดยใช้ วรรณยุกต์ นักภาษาศาสตร์ได้ตั้งชื่อสันนิษฐานว่าแต่เดิมภาษาเขมรจำแนกความหมายของคำโดยใช้ ‘ลักษณะเสียงพูด’ (phonation contrast) เช่น ออกเสียงคำใหม่เสียงต่ำเล็ก (creak) เพื่อใหม่อีกความหมายแตกต่างจากคำที่ออกเสียงปกติ² ต่อมามีการเปลี่ยนแปลง

www.simongurney.co.uk/asia/cambodia/cambodia.htm

¹ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

² ภาษาในสาขามอญ-เขมร ในประเทศไทยขณะนี้ที่ยังคงจำแนกความหมายของคำโดยใช้ ลักษณะเสียงพูด (phonation contrast) พบได้ในภาษาซอง ที่ ก.ง.อ. คิชฌกูฏ จ.จันทบุรี หรือ ภาษาไช (กะวีง) ที่ อ. ส่องดาว จ. ศรีสะเกษ

ทางเสียงเกิดขึ้นในภาษาเขมร ทำให้ลักษณะเสียงพูดที่ใช้จำแนกความหมายมาแตกต่างกัน “ไม่สามารถใช้จำแนกความหมายของคำได้อีกต่อไป” ภาษาเขมรมารฐาน³ จึงได้พัฒนาระบบสระ (vowel contrast) ขึ้นมาทดแทน ทั้งนี้เพื่อให้จำแนกความแตกต่างของความหมายของคำ

2. ที่มาของสระอันซับซ้อนในภาษาเขมรมารฐาน

การจำแนกความหมายของคำโดยใช้สระนี้ มิได้เป็นเรื่องแปลกประหลาด เพราะ คำที่ออกเสียงสระต่างกันโดยทั่วไปจะมีความหมายแตกต่างกัน ดังมีตัวอย่างในภาษาต่างๆ รวมทั้งภาษาไทย เช่น คำว่า ‘สา’ และ ‘เลีย’ ในภาษาไทยออกเสียงต่างกัน และมีความหมายต่างกันตามเสียงสระ ระหว่างสระอา กับ สระเอีย แต่ในภาษาเขมรมารฐาน ระบบสระมีความ слับซับซ้อนมาก สรุปหนึ่งๆ โดยทั่วไปอ่านออกเสียงได้ 2 อย่าง ตัวอย่างรูปสระ < អ > ในภาษาเขมร อ่านว่า อา กីដ់ และ อ่านว่า เ爰ី កីដ់ เช่น

<តា> อ่านว่า តា ’តា’

<ទា> อ่านว่า เตីយ ’បើដ់’

รูปสระจะออกเสียงอย่างไรขึ้นอยู่กับชนิดของพยัญชนะที่สรุปนั้นผสมอยู่ การที่สรุปหนึ่งๆ ออกเสียงได้หลายอย่าง จึงทำให้ภาษาเขมรมีเสียงสระมากมาย ภาษาเขมรมีรูปสระ 16 ตัว รูปสระเหล่านี้ออกเสียงแตกต่างกันแล้วได้เสียงต่างๆ ไม่น้อยกว่า 31 เสียง ภาษาเขมรปัจจุบันจึงมีเสียงสระที่ слับซับซ้อนมาก

³ หมายถึงภาษาเขมรที่ใช้อย่างเป็นทางการในประเทศกัมพูชา มีตัวเขียน มีการกำหนดเสียงอ่าน มีการจดบันทึกคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรม ใช้ในการประกาศข่าวทางวิทยุของทางราชการ ใช้เป็นภาษาสอนในโรงเรียน

อย่างไรก็ดี แม้ภาษาเขมรจะมีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาที่ใช้ ‘ลักษณะเสียงพูด’ (phonation contrast) ใน การจำแนกความหมาย มาสู่การใช้ ระบบ สรร (vowel contrast) ใน การจำแนกความหมาย ดังที่เห็นอยู่ในภาษาเขมรปัจจุบันแล้วก็ตาม ภาษาเขมรก็ยังหาได้หยุดนิ่งไม่ ภาษาเขมรที่พูดอยู่ใน พนมเปญ หรือภาษาเขมรพนมเปญ⁴ ได้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงสรร การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงสรรนี้ มีสาเหตุมาจากการสูญเสียเสียง /r/ ในคำ ควบกล้ำ และการสูญเสียเสียง /r/ ในคำควบกล้ำนี้ เป็นมูลเหตุสำคัญที่นำไปสู่ การพัฒนาของวรรณยุกต์ (tone) ในภาษาเขมร

3. เสียงควบกล้ำ /r/ ในภาษาเขมรพนมเปญ

เสียงควบกล้ำ /r/ ในภาษาเขมรมารถฐานมีดังนี้คือ

ญ หรือ ញ្ញ /ប្រ/ และ ញ្ច /ព្រ/

គ្រ /ទរ/ และ គ្រូ /ទរ/

ក្រ /ករ/ และ ក្រូ /ករ/

ក្រុ /ករ/ และ ក្រុូ /ករ/

เพื่อความสะดวกในการเสนอต่อไปจะแทนเสียงเหล่านี้ด้วย pr-, tr-, cr- kr- และ sr- ตามลำดับ

⁴ หมายถึงภาษาเขมรที่พูดอยู่ในพนมเปญ เป็นภาษาที่ใช้อย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีตัวเขียน มีแต่ ภาษาพูด ไม่มีการจดบันทึกคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรม ไม่ใช่ในการประกาศข่าวทางวิทยุของทาง ราชการ และไม่ใช้เป็นภาษาสอนในโรงเรียน ถือกันว่าเป็นภาษาของชาวไร่ชาวนาที่ไม่มี การศึกษา

ในภาษาเขมรมาตราช្វาน เสียงพยัญชนะควบกล้ำทั้ง 4 เสียงนี้ ออกเสียงเป็นเสียงควบกล้ำ เสียง /r/ ยังคงออกเสียง แต่ในภาษาเขมรพนมเปญ เสียง /r/ ได้สูญหายไป ดังนั้น พยัญชนะควบกล้ำทั้ง 4 เสียงดังกล่าววนจึงไม่ออกเสียง เป็นพยัญชนะควบกล้ำอีกต่อไปในภาษาเขมรพนมเปญ นอกจากนี้ การสูญเสียเสียง /r/ ในพยัญชนะควบกล้ำในเขมรพนมเปญยังทำให้เกิดคำพ้องเสียง ติดตามมา (ดูตารางที่ 1)

4. การสูญเสียเสียง /r/ ในพยัญชนะควบกล้ำในเขมรพนมเปญ ทำให้เกิดคำพ้องเสียง

ตารางที่ 1 การเกิดคำพ้องเสียงในภาษาเขมรพนมเปญ

พยัญชนะควบกล้ำ	ตัวอย่าง	เสียงอ่าน		คำพ้องเสียง	ความหมาย
		เขมร มาตรฐาน	เขมร พนมเปญ		
pr-	ព្រេក	praʔ [ប្រេ]	phi:iə? [ដីេ]	phi:iə [ដីេ]	'เงิน'
	ភាគ	phiiə? [ដីេ]	phiiə? [ដីេ]		'ภาค, ส่วน'
tr-	ត្រូ	truu [ទ្រូ]	thuu [ធម៉ូ]	thuu [ធម៉ូ]	'ថ្មី'
	ធ្វូរ	thuu [ធម៉ូ]	thuu [ធម៉ូ]		'หลวง, คล้าย'
cr-	ជ្រុក	cruuk [ច្បុក]	chuuk [ធបុក]	chuuk [ធបុក]	'หมុ'
	លូក	chuuk [ធបុក]	chuuk [ធបុក]		'ดอกบัว'

kr-	ក្រາມ	kraam [ກຣາມ]	kham [ຄໍາ]	kham [ຄໍາ]	'ກຣັມ (gram)'
	ຂໍມ	kham [ຄໍາ]	kham [ຄໍາ]		'ກັດ'
sr-	ស្រាម	sraom [ស្រោម]	soom [ស្រោម]	soom [ស្រោម]	'ចុង'
	សូម	soom [ស្រោម]	soom [ស្រោម]		'ខែ'

ตารางที่ 1 แสดงการการสูญเสียเสียง /r/ ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาเขมร พนมเปญ แล้วทำให้เกิดคำพ้องเสียง การเกิดคำพ้องเสียงในภาษาเขมร พนมเปญ มีขั้นตอนต่างๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้:

ขั้นตอนที่ 1

ภาษาเขมรพนมเปญ เกิดการสูญเสียเสียง /r/ ในพยัญชนะควบกล้ำ เสียง /r/ ในพยัญชนะควบกล้าออกเสียงเป็นเสียงพ่นลม (aspirated) คำที่ออกเสียง เป็นพยัญชนะควบกล้ำเดิม จึงไม่ออกเสียงเป็นพยัญชนะควบกล้าอีกต่อไป ด้วยอย่าง เช่น

ឡក	'เงิน'	praʔ [ປ្រោះ]	~	phiiəʔ [ເພិឃោះ]
ធ្វើ	'ឱ្យ'	truu [ទ្រួ]	~	thuu [ធន]
ជ្រក	'អំពុំ'	cruuk [ຈ្រួក]	~	chuuk [ធម៉ក]
ក្រាម	'ກຣັມ (gram)'	kraam [ກຣາມ]	~	kham [ຄໍາ]
ស្រាម	'ចុង'	sraom [ស្រោម]	~	soom [ស្រោម]

ในขั้นตอนนี้ เสียงควบกล้ากลายเป็นเสียงไม่ควบกล้ำ ประกอบด้วยเสียงพ่นลม (aspirated)⁵

pr- ~ ph; tr- ~ th; cr- ~ ch-; kr- ~ kh- และ sr- s-

มีข้อผ่านเกตว่าพยัญชนะควบกล้ำเสียง /r/ ที่กล่าวมาเป็นพยัญชนะเสียงไม่ก้อง (voiceless consonant) ทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2

เมื่อคำพยัญชนะควบกล้ำไม่ออกเสียงเป็นพยัญชนะควบกล้ำอีกต่อไป มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสระติดตามมา กล่าวคือสระในคำควบกล้ำเหล่านี้ ไม่ได้ออกเสียงอย่างเดิม การเปลี่ยนแปลงสระนี้ มีหลายลักษณะ เช่น สระผสมกล้ายเป็น สระเดี่ยว, สระเดี่ยว กล้ายเป็น สระผสม, สระเสียงยาว กล้ายเป็น สระเสียงสั้น เป็นต้น

ตัวอย่าง

สระผสม /ao/ [ໂຟ] ⁶ กล้ายเป็นสระเดี่ยว /oo/ [ໂອ] เช่น

ໂງາມ	sraom	~	sroom	‘ช่อง’
[ໂໜມ]			[ໄຊມ]	

สระเดี่ยว /a/ [າ] กล้ายเป็นสระผสม /i:eo/ [ເອີຍ] เช่น

⁵ การเกิดเสียงในลักษณะเช่นนี้ของภาษาเขมรพนมเบญจ อาจจะพิจารณาว่าเป็นการเกิด “เสียงพยัญชนะใหม่” เป็นเสียงพยัญชนะประกอบด้วยเสียงตกชั้น (falling-rising) คล้ายเสียงพยัญชนะ /ພ ດ ດ ຕ / ในภาษาไทยต่างจากเสียงพยัญชนะ /ພ ດ ທ ຜ /

⁶ เสียงสระผสม /ao/ ของเขมรเสียงนี้ไม่มีในภาษาไทย ในที่นี้เขียนเสียงอ่านเป็น [ໂຟ] ออกเสียงอาโว ต่อเนื่องกัน

ພາກ prak [ປະ] ~ phieo? [ເພື່ອ] ‘ເງິນ’

ສະເສີຍຍາ /aa/ [າ] ກລາຍເປັນສະເສີຍສັ້ນ /a/ [ອະ] ເຊັ່ນ

ກຽມ kraam [ກຣາມ] ~ kham [ຄຳ] ‘ກຣັມ (gram)’

ກາຮປ່ອງແປ່ງສະເສີຍນີ້ມີຄວາມສຳຄັງຢື່ງ ເພຣະທຳໃຫ້ເກີດຄຳພ້ອງເສີຍ ແລະ
ຕ່ອໄປຈະນໍາໄປສູ່ກາຮເກີດວຽກຢຸກຕື່ນໃນກາຫາເບ່ນຮພນມເປັນ

ຂັ້ນຕອນທີ 3

ກາຮປ່ອງແປ່ງຂອງສະທຳໃຫ້ເສີຍໄປເກີດພ້ອງກັບຄຳອື່ນ ກ່າວຄື່ອທຳໃຫ້ເກີດຄຳ
ພ້ອງເສີຍ ເຊັ່ນ

thuu? [ຖູ]	‘ໃຊ’	ຜູ	VS.	‘ຫລວມ, ດລາຍ’	ຜູຮ
phieo? [ເພື່ອ]	‘ເງິນ’	ພາກ	VS.	‘ກາຄ, ສ່ວນ’	ກາຄ
chuuk [ຊູກ]	‘ໜູ’	ຜູກ	VS.	‘ດອກບ້ວ’	ຜູກ
kham [ຄຳ]	‘ກຣັມ (gram)’	ກຽມ	VS.	‘ກັດ’	ຂຳ
soom [ໂສມ]	‘ຊອງ’	ເງົາມ	VS.	‘ຂອ’	ຜູ້ມ

ຄຳພ້ອງເສີຍກ່ອໃຫ້ເກີດປັບປຸງຫາ ເພຣະວ່າຄຳພ້ອງເສີຍອອກເສີຍແໜ້ອນກັນ
ແຕ່ຄຳມີຄວາມໝາຍແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ thuu [ຖູ] ແປລວ່າ ‘ໃຊ’ ກີ່ໄດ້ ອີ່
ແປລວ່າ ‘ຫລວມ, ດລາຍ’ ກີ່ໄດ້ ອີ່ ຄຳວ່າ chuuk [ຊູກ] ອາຈທຳໃຫ້ເຂົ້າໃຈຜິດ
ຄືດວ່າເປັນ ‘ໜູ’ ອີ່ ຄຳວ່າ ‘ດອກບ້ວ’ ໄດ້ ຈຶ່ງທຳໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສນ້ຳ

เพื่อไม่ให้ความหมายเกิดความสับสน อันเนื่องมาจากการพ้องเสียง จึงต้องจำแนกความหมายออกจากกันโดยการกำหนดระดับเสียง ให้คำที่มีระดับเสียงต่างกันมีความหมายต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดวรรณยุกต์ขึ้น (ดูตารางที่ 2)

5. การเกิดวรรณยุกต์ในเขมรพนมเปญ

ความจำเป็นของการมีวรรณยุกต์ เกิดจากความต้องการในการจำแนกความหมายของคำ เมื่อกำหนดเสียงวรรณยุกต์ให้กับคำแล้ว ก็จะทำให้สามารถจำแนกความหมายของคำได้ตามความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ วรรณยุกต์ใหม่ที่เกิดขึ้นในภาษาเขมรพนมเปญ คือ วรรณยุกต์เสียงตกขึ้น (falling-rising)⁷ การทำให้สามารถจำแนกความหมายของคำจากเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเกิดวรรณยุกต์ในภาษาเขมรพนมเปญ

พยัญชนะ ควบกล้ำ	ตัวเขียน	เสียงอ่าน		วรรณยุกต์	ความหมาย
		เขมร มาตรฐาน	เขมร พนมเปญ		
pr-	ប្រា	pra? [ป្រោ]	phiiə? [ឃិះ]	phiiə? [ឃិះ]	'เงิน'
	ភាគ	phiiə? [ឃិះ]	phiiə? [ឃិះ]	phiiə? [ឃិះ]	'ภาค, ส่วน'
tr-	ត្រូ	truu [ត្រូ]	thuu [ុ]	thuu [ុ]	'ទី'

⁷ เสียงวรรณยุกต์นี้ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์จัตวาในภาษาไทย (ดูเชิงอรอตที่ 4)

	ຜູ້	thuu [ຫຼູ]	thuu [ຫຼູ]	thuu [ຫຼູ]	‘ຫລວມ, ດລາຍ’
cr-	ຜູ້ກ	cruuk [ຈູກ]	chuuk [ຈູກ]	chuuk [ຈູກ]	‘ໜູ’
	ຜູ້ກ	chuuk [ຈູກ]	chuuk [ຈູກ]	chuuk [ຈູກ]	‘ດອກບ້ວ’
kr-	ກ່າມ	kraam [ກຣາມ]	kham [ຄໍາ]	khām [ໜໍາ]	‘ກ້າມ (gram)’
	ຄໍາ	kham [ຄໍາ]	kham [ຄໍາ]	kham [ຄໍາ]	‘ກັດ’
sr-	ເກ്ര່າມ	sraom [ສ୍ରາມ]	soom [ໂສມ]	sōom [ໄສມ]	‘ຊອງ’
	ສູມ	soom [ໂສມ]	soom [ໂສມ]	soom [ໂສມ]	‘ຂອ’

ຈາກຕາງ່າງທີ່ 2 ເຮັດວຽກວ່າປັ້ງທາງຄວາມໝາຍຂອງຄໍາອັນເກີດຈາກຄໍາພັ້ນເສື່ອງ
ໜົດໄປ ເນື້ອມີການກຳຫັນດເສື່ອງວຽກແນວດີ ເຊັ່ນ

ເສື່ອງຕົກຂຶ້ນ (falling-rising) ກັບ ເສື່ອງສູງ (rising)

phiiø [ເຜີຍະ]	‘ເງິນ’	VS.	phiiø? [ເຜີຍະ]	‘ກາດ, ສ່ວນ’
chuuk [ຈູກ]	‘ໜູ’	VS.	chuuk [ຈູກ]	‘ດອກບ້ວ’

ເສື່ອງຕົກຂຶ້ນ (falling-rising) ກັບ ເສື່ອງສາມັ້ນ (mid)

thuu [ຫຼູ]	‘ຫຼູ’	VS.	thuu [ຫຼູ]	‘ຫລວມ, ດລາຍ’
khām [ໜໍາ]	‘ກ້າມ’	VS.	kham [ຄໍາ]	‘ກັດ’
sōom [ໄສມ]	‘ຊອງ’	VS.	soom [ໂສມ]	‘ຂອ’

คำในແຕວແຮກ ມີເສີຍງວຣະນຸກຕໍດກຂຶ້ນ (falling-rising) ທຳໄຫ້ສາມາດຈຳແນກຄວາມໝາຍຈາກຄຳທີ່ມີເສີຍງວຣະນຸກຕໍດ້ນໄດ້⁸ ຈາກຕ້ວອຍ່າງນີ້ ເກີດກາຈຳແນກຄວາມໝາຍຮ່ວງຄຳທີ່ມີເສີຍງວຣະນຸກຕໍດກຂຶ້ນ (falling-rising) ກັບຄຳທີ່ມີເສີຍງວຣະນຸກຕໍດ້ນໆ ເຊັ່ນ ເສີຍງສູງ (rising) ແລະ ເສີຍສາມັ້ນ (mid)

6. ສຽບ

ກາງາເຂມຣມາຕຣູຈານເປັນກາງາໄໝມີວຣະນຸກຕໍດ (a non-tonal language) ກາຈຳແນກຄວາມໝາຍຂອງຄຳແດຕເດີມອາຄີຍ “ລັກຂະນະເສີຍພຸດ” (phonation contrast) ຕ່ອມາລັກຂະນະເສີຍພຸດ ໄນສາມາດໃຫ້ຈຳແນກຄວາມໝາຍຂອງຄຳໄດ້ອີກຕ່ອໄປ ກາງາເຂມຣຈຶ່ງໄດ້ພັດນະຮະບນສະ (vowel contrast) ຂຶ້ນມາແກ່ນ ທຳໄຫ້ເກີດເສີຍສະຮມາກາມ ນີ້ຄື່ອງ ລັກຂະນະທາງກາງາທີ່ພບໄດ້ໃນກາງາເຂມຣມາຕຣູຈານປັຈຸນັນ ຍັງມີປະກຸກການຟັກກາງາທີ່ໜ້າສັນໃຈອີກປະກາຮ່າທີ່ກີ່ອງກາງາເຂມຣພນມເປັນ ຊຶ້ນເປັນກາງາເຂມຣມີພຸດກັນທີ່ພນມເປັນເມື່ອງໜ່ວງຂອງປະເທດກັມພູ່ຈາກ ໄດ້ມີການພັດນາໄປສູ່ການໃຫ້ຮະດັບເສີຍ (pitch) ໃນກາຈຳແນກຄວາມໝາຍ ກລ່ວຄື່ອງໄດ້ເກີດວຣະນຸກຕໍດ ຂະນີ້ກາງາເຂມຣພນມເປັນເກີດ 1 ວຣະນຸກຕໍດ ຄື່ອງ ເສີຍງວຣະນຸກຕໍດກສູງ (falling-rising) ນີ້ເປັນພັດນາການຂອງ

⁸ ມີຕ້ວອຍ່າງອຸ່ຍ່າຄຳໜີ້ທີ່ໜ້າສັນໃຈ ຄື່ອງ ຄຳວ່າ ເຖິງ ໃນກາງາເຂມຣ ຄຳນີ້ ໃນກາງາເຂມຣອ່ານວ່າ kraom [ໂກຣມ] ແປລວ່າ ‘ລ່າງ’ ຈາກການສູງເສີຍເສີຍ /r/ ໃນພຍັ້ນໜະຄວບກຳລ້າ ເສີຍ /r/ ໃນພຍັ້ນໜະຄວບກຳລ້າອອກເສີຍເປັນເສີຍພັດລົມ (aspirated) ຄຳທີ່ອອກເສີຍເປັນພຍັ້ນໜະຄວບກຳລ້າ ເດີມຈຶ່ງໄໝອອກເສີຍເປັນພຍັ້ນໜະຄວບກຳລ້າອີກ ແລະເນື່ອດໍາເນີນພຍັ້ນໜະຄວບກຳລ້າ ເພື່ອໃຫ້ເກີດກາເປົ້າຢັ້ງແປງສະຕິດຕາມມາ ກລ່ວຄື່ອງສະຮັຜມໃນຄຳຄວບກຳລ້າ ເປົ້າຢັ້ງໄປເປັນເສົາຮະເຕີວ່າ khoom [ໂຄມ] ມີເສີຍງວຣະນຸກຕໍດກຂຶ້ນເປັນ khõom [ໂຂມ] ແລະອອກເສີຍເປັນ khõwom [ໂຂມ] ໃນກາງາໄທຢາວລາຕ່ອມາ ຄຳນີ້ເປັນຄຳທີ່ກາງາໄທໃຫ້ເຮັດເນັ້ນຢູ່ໂນໂລຢີ ໂບຮານ ມີຄວາມເກີຍວ່າຂຶ້ນກັບສກາພູມືສາສດວົງປະເທດເຂມຣ ກລ່ວຄື່ອງປະເທດເຂມຣອຸ່ຍ່າໃນທີ່ຮັບລຸ່ມຂ້າງລ່າງລົງໄປ

วรรณยุกต์ในภาษาเขมร ที่เกิดขึ้นกับภาษาเขมรพนมเปญ ปรากฏการณ์ทางภาษาศาสตร์นี้สอดคล้องกับความคิดของนักภาษาศาสตร์ชาวฝรั่งเศสชื่อ ออดริคูร์ (Haudricourt) (อ้างใน Errinton, 1976:170) ที่ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่าภาษาเขมรจะพัฒนาไปเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ (a tonal language) การเกิดวรรณยุกต์ในภาษาเขมรพนมเปญมีสาเหตุสำคัญจากการสูญเสียเสียง /r/ ในคำควบกล้ำ ขณะเดียวกันก็เกิดการเปลี่ยนแปลงเสียงสะความคู่กันไปด้วย การเปลี่ยนแปลงของสะทำให้ระบบสะที่มีอยู่ไม่สามารถจำแนกความหมายของคำได้ออกต่อไป เพราะเกิดคำพ้องเสียง ภาษาเขมรพนมเปญ จึงได้ใช้ระดับสูงต่ำของเสียงในการจำแนกความหมาย ทำให้เกิดวรรณยุกต์ ด้วยเหตุดังนี้

បររដ្ឋាភិបាល

- Errington, Joseph. 1976. "Sound change in Khmer." In **Paper of the Chicago Linguistic Society**. 12: 168-182.
- Henderson, Eugenie J. A. 1952. "The main feature of Cambodia pronunciation." Bulletin of the School of Oriental and African Studies. 14,1: 149-174.
- Huffman, Franklin E. 1967. **An outline of Cambodian grammar**. PhD thesis, Cornell University. Ann Arbor Michigan : University Microfilms.
- _____. 1970a. **The Cambodian system of writing and beginning reader with drills and glossary**. New Haven: Yale University Press.
- _____. 1970b. **Modern spoken Cambodian**. New Haven: Yale University Press.
- Jenner, Philip N. 1974. "The development of the register in standard Khmer." In Nguyen Dang Liem ,ed. **South-East Asian Linguistics, Pacific Linguistics**. Series C-No.31, pp. 47-60.
- Nguyen Dang Liem, ed. 1974. **South-East Asian Linguistics, Pacific Linguistics**. Series C-No.31.
- Noss, Richard B. 1966. "The treatment of */r/ in two modern Khmer dialects." In Zide, Norman H., ed. **Studies in Comparative Austroasiatic Linguistics**. The Hague: Mouton, pp. 89-95.

- Pisitpanporn, Naraset. 1996. "On the r > h shift in Phnom Penh Khmer." *Mon-Khmer Studies 24* : 105-113.
- _____. 1999. "A note on colloquial Phnom Penh Khmer." in **Papers from the Ninth Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society**. Program for Southeast Asian Studies, Arizona State University, pp. 243-248.
- _____. 2002. **Variation in Khmer as spoken in Phnom Penh**. PhD thesis, La Trobe University.
- Thomas, David. 1966. "Mon-Khmer subgroupings in Vietnam." In Zide, Norman H., ed. **Studies in Comparative Austroasiatic Linguistics**. The Hague: Mouton, pp. 194-202.
- Zide, Norman H., ed. 1968. **Studies in Comparative Austroasiatic Linguistics**. The Hague: Mouton.

Tone Development in Phnom Penh Khmer

Naraset Pisitpanporn

Khmer is a non-tonal language; pitch level is not phonemic. This article explains how tones, or pitch contrast, develop in Modern Khmer, especially Khmer as spoken in Phnom Penh. At one stage Khmer was a language with phonation contrast. Later the vowel contrast developed and when the phonation was lost, the vowel became phonemic resulting in a complicated vowel system as seen in Modern Khmer. However, sound change in Modern Khmer is in progress, especially Khmer as spoken in Phnom Penh. Khmer as spoken in Phnom Penh is undergoing sound change; the loss of /r/ takes place in consonant clusters containing /r/ and this loss causes many homophones, so the vowel contrast does not distinguish meaning in some words. Tonal contrast is developing to compensate for the vowel contrast in order to distinguish the meaning. Tones development in Modern Khmer supports a French linguist's hypothesis, Haudricourt (cited in Errinton, 1976:170), who hypothesized that Khmer is developing into a tonal language. At the moment, there is 1 pitch contrast in Khmer as spoken in Phnom Penh; it is falling-rising.